

Gwariant cyhoeddus yng Nghymru

Mawrth 2012

Cyflwyniad

Mae'r papur briffio hwn yn cynnig crynodeb o wybodaeth am wariant sector cyhoeddus ar wasanaethau yng Nghymru, gan gynnwys ffigurau cymharol cyffredinol ar gyfer gweinyddiaethau datganoledig y DU, ynghyd â dadansoddiad o wariant ar feysydd gwasanaeth gan gwahanol gyrf sector cyhoeddus yng Nghymru.

Mae'n grynodeb o wybodaeth o Ddadansoddiad Ystadegol o Wariant Cyhoeddus (PESA) Trysorlys Ei Mawrhydi¹ sy'n cynnig dadansoddiad fesul gwlad a fesul rhanbarth ar sail cyfanswm y gwariant ar wasanaethau.²

¹ Trysorlys Ei Mawrhydi, Dadansoddiad Ystadegol o Wariant Cyhoeddus (PESA): **Datganiad ar Ystadegau Cenedlaethol, Hydref 2011**. Defnyddiwyd datganiad mis Hydref gan ei fod yn cynnwys y cyhoeddiad cyntaf o alldro rhanbarthol ar gyfer 2010-11. Roedd **Papur Gorchymyn Gorfennaf 2011** yn cynnwys data alldro hyd at 2009-10 yn unig. [fel ar 22 Chwefror 2012]

² Mae cyfanswm y gwariant ar wasanaethau (TES) yn cynrychioli yn gyffredinol cyfanswm y gwariant cyfredol a chyfalaf gan y sector cyhoeddus ac felly mae'n debyg i fesur y Cyfrifon Gwladol o gyfanswm y gwariant a reolir (TME), gan eithrio rhai elfennau. Mae cyfanswm y gwariant ar wasanaethau yn cynrychioli'r gost o gyflenwi gwasanaethau ac mae werth tua 95 y cant o gyfanswm y gwariant a reolir. Cymerwyd y wybodaeth a gyflwynir yma o'r dadansoddiad ar sail gwlad a rhanbarth (CRA) o fewn y dadansoddiad Ystadegol o Wariant Cyhoeddus. Mae'r dadansoddiad ar sail gwlad a rhanbarth yn ymarfer ystadegol ac nid yw'n chwarae rôl yn y broses o ddyrannu adnoddau. Dyrennir cyfanswm y gwariant ar wasanaethau i'r ardal sy'n cael budd o'r gwariant, nid i'r lle y gwariwyd yr arian. Dim ond gwariant adnabyddadwy a gaiff ei gynnwys; ni ellir dyrannu gwariant adnabyddadwy (yr ystyrir iddo fod yn fuddiol i'r DU yn ei chyfanrwydd) i ardal ddaearyddol. O ran ffigurau CRA, gellir nodi bod tua 83 % o gyfanswm y gwariant a reolir o fudd i ranbarthau penodol,

Faint sy'n cael ei wario ar wasanaethau yng Nghymru o'i chymharu â gweddill y DU?

Mae tablau 1 a 2 yn dangos cyfanswm y gwariant adnabyddadwy ar wasanaethau ar gyfer y gweinyddiaethau datganoledig rhwng 2006-07 a 2010-11 mewn termau arian parod a real.³

Tabl 1: Cyfanswm y gwariant adnabyddadwy ar wasanaethau, 2006-07 i 2010-11

Blwydd yn	Cymru		Yr Alban		Gogledd Iwerddon		Lloegr		Y DU	
	£ milwn	% y newid ers y flwyddyn flaerol	£ milwn	% y newid ers y flwyddyn flaerol	£ milwn	% y newid ers y flwyddyn flaerol	£ milwn	% y newid ers y flwyddyn flaerol	£ milwn	% change on previous year
Termau arian parod:										
2006-07	24,465	..	43,945	..	15,609	..	357,500	..	441,519	..
2007-08	25,623	4.7	46,529	5.9	16,782	7.5	378,892	6.0	467,826	6.0
2008-09	27,342	6.7	48,709	4.7	17,829	6.2	409,756	8.1	503,635	7.7
2009-10	29,171	6.7	51,654	6.0	18,873	5.9	443,149	8.1	542,846	7.8
2010-11	29,906	2.5	53,085	2.8	19,197	1.7	450,978	1.8	553,166	1.9
Termau real (prisiau 2010-11):										
2006-07	26,946	..	48,401	..	17,192	..	393,753	..	486,292	..
2007-08	27,586	2.4	50,094	3.5	18,067	5.1	407,919	3.6	503,667	3.6
2008-09	28,578	3.6	50,911	1.6	18,635	3.1	428,279	5.0	526,402	4.5
2009-10	29,972	4.9	53,073	4.2	19,391	4.1	455,320	6.3	557,755	6.0
2010-11	29,906	-0.2	53,085	0.0	19,197	-1.0	450,978	-1.0	553,166	-0.8

Ffynhonnell: Cyfrifiadau y Gwasanaeth Ymchwil yn seiliedig ar **ddatganiad ar ystadegau cenedlaethol gan PESA, Hydref 2011** (Tablau A1 ac A3)

Table 2: Cyfanswm y gwariant adnabyddadwy ar wasanaethau y pen, 2006-07 i 2010-11

Blwydd yn	Cymru		Yr Alban		Gogledd Iwerddon		Lloegr		Y DU	
	£ y pen	% y newid ers y flwyddyn flaerol	£ y pen	% y newid ers y flwyddyn flaerol	£ y pen	% y newid ers y flwyddyn flaerol	£ y pen	% y newid ers y flwyddyn flaerol	£ y pen	% y newid ers y flwyddyn flaerol
Termau arian parod:										
2006-07	8,260	..	8,588	..	8,963	..	7,042	..	7,288	..
2007-08	8,609	4.2	9,045	5.3	9,540	6.4	7,414	5.3	7,671	5.3
2008-09	9,144	6.2	9,424	4.2	10,044	5.3	7,962	7.4	8,203	6.9
2009-10	9,726	6.4	9,945	5.5	10,550	5.0	8,553	7.4	8,785	7.1
2010-11	9,947	2.3	10,165	2.2	10,668	1.1	8,634	0.9	8,884	1.1
Termau real (prisiau 2010-11):										
2006-07	9,097	..	9,459	..	9,871	..	7,757	..	8,027	..
2007-08	9,269	1.9	9,738	2.9	10,271	4.1	7,982	2.9	8,259	2.9
2008-09	9,557	3.1	9,850	1.2	10,498	2.2	8,322	4.3	8,574	3.8
2009-10	9,993	4.6	10,218	3.7	10,840	3.3	8,788	5.6	9,026	5.3
2010-11	9,947	-0.5	10,165	-0.5	10,668	-1.6	8,634	-1.8	8,884	-1.6

Ffynhonnell: Cyfrifiadau y Gwasanaeth Ymchwil yn seiliedig ar **ddatganiad ar ystadegau cenedlaethol gan PESA, Hydref 2011** (Tablau A2 ac A4)

Rhwng 2006-07 a 2010-11, cynyddodd cyfanswm y gwariant adnabyddadwy fel a ganlyn:

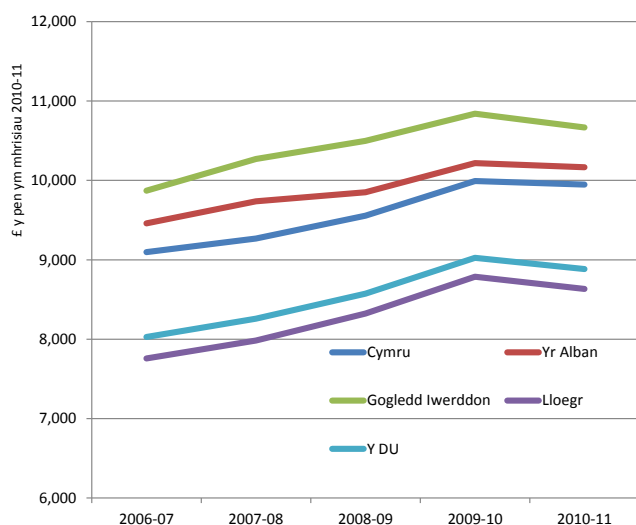
bod y gweddill yn amhriodoladwy ac fe'u ystyrir i fod yn fuddiol i'r DU yn ei chyfanrwydd (e.e. gwariant ar amddiffyn).

³ Cyfrifwyd y ffigurau termau real yn y datganiad ar ystadegau cenedlaethol gan PESA gan ddefnyddio datchwyddwyr cynnyrch mewnladol crynswth fel ar 25 Hydref 2011. Cânt eu diweddarau'n rheolaidd ac felly mae'n bosibl y bydd y ffigurau termau real yn newid.

- **Cymru** – cynyddodd o 22 y cant (11 y cant mewn termau real). Ar sail y pen, mae hyn yn cyfateb i gynnydd o 20 y cant (9 y cant mewn termau real).
- **Yr Alban** – cynyddodd o 21 y cant (10 y cant mewn termau real). Ar sail y pen, mae hyn yn cyfateb i gynnydd o 18 y cant (8 y cant mewn termau real).
- **Gogledd Iwerddon** – cynyddodd o 23 y cant (12 y cant mewn termau real). Ar sail y pen, mae hyn yn cyfateb i gynnydd o 19 y cant (8 y cant mewn termau real).
- **Lloegr** – cynyddodd o 26 y cant (15 y cant mewn termau real). Ar sail y pen, mae hyn yn cyfateb i gynnydd o 23 y cant (11 y cant mewn termau real).
- **Y DU** – cynyddodd o 25 y cant (14 y cant mewn termau real). Ar sail y pen, mae hyn yn cyfateb i gynnydd o 22 y cant (11 y cant mewn termau real).

Mae ffigur 1 yn dangos cyfanswm y gwariant ar wasanaethau mewn termau real ar sail gwariant fesul y pen o'r boblogaeth.

Ffigur 1: Cyfanswm y gwariant adnabyddadwy ar wasanaethau, mewn termau real ar sail prisiau 2010-11 (£ y pen)

Ffynhonnell: **Datganiad ar ystadegau cenedlaethol gan PESA, Hydref 2011** (Tabl A4)

Mae hyn yn dangos mai yng **Nghymru mae'r gwariant isaf fesul y pen o'r boblogaeth mewn termau real o'r holl weinyddiaethau datganoledig** (er bod hyn yn dal i fod yn uwch na chyfartaledd y DU a Lloegr).

Ar beth mae'r arian hwn yn cael ei wario?

Mae ffigur 2 yn dangos dadansoddiad, fesul maes gwasanaeth, o gyfanswm y gwariant adnabyddadwy ar wasanaethau yng Nghymru rhwng 2006-07 a 2010-11 mewn termau arian parod.

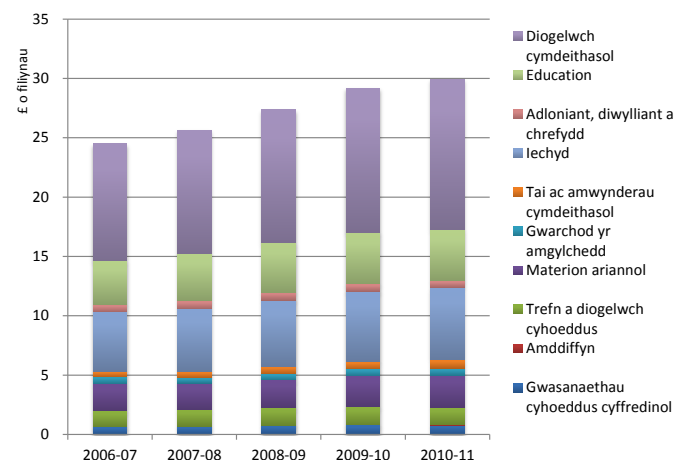
Dros y blynyddoedd 2006-07 i 2010-11, yr elfennau mwyaf o wariant ar wasanaethau oedd:

- Diogelwch cyhoeddus - sy'n cyfrif am 40 i 42 y cant o gyfanswm y gwariant;
- Iechyd - sy'n cyfrif am 20 y cant o gyfanswm y gwariant;
- Addysg - sy'n cyfrif am 14 i 15 y cant o gyfanswm y gwariant.

Roedd materion economaidd yn cyfrif am tua naw y cant o gyfanswm y gwariant. Roedd hyn yn cynnwys:

- Menter a datblygu economaidd – tua dau y cant o gyfanswm y gwariant;
- Gwyddoniaeth a thechnoleg – llai nag un y cant o gyfanswm y gwariant;
- Polisiâu cyflogaeth – tua un y cant o gyfanswm y gwariant;
- Amaethyddiaeth, pysgodfeydd a bwyd – tua dau y cant o gyfanswm y gwariant; a
- Trafnidiaeth – tua pedwar y cant o gyfanswm y gwariant.

Ffigur 2: Gwariant adnabyddadwy ar wasanaethau yng Nghymru yn ôl is-swyddogaeth (£ o filiynau)

Ffynhonnell: **Datganiad ar ystadegau cenedlaethol gan PESA, Hydref 2011** (Tablau A5 i A14)

Pwy sy'n gwario ar wasanaethau yng Nghymru?

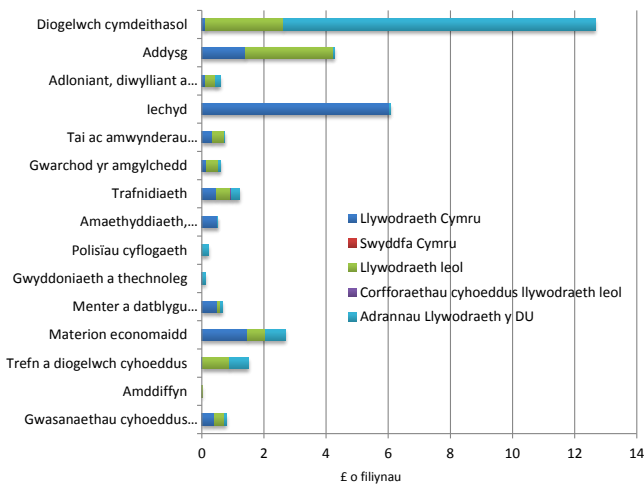
Mae ffigur 3 yn darparu dadansoddiad, fesul maes gwasanaeth, o wariant ar wasanaethau gan y cyrff cyhoeddus amrywiol yn y flwyddyn ariannol 2010-11.

- Cyfrannodd Llywodraeth Cymru 33.8% (£10 biliwn);
- Cyfrannodd llywodraeth leol Cymru 27.4% (£8.2 biliwn); a
- Chyfrannodd Llywodraeth y DU 38.8% (£11.6 biliwn)

Cyfrannodd Swyddfa Cymru £5 miliwn a chyfrannodd corfforaethau cyhoeddus llywodraeth leol £3 miliwn.

- Llywodraeth Cymru a wnaeth y cyfraniad mwyaf ym maes iechyd; £6 biliwn.
- Llywodraeth leol yng Nghymru a wnaeth y cyfraniad mwyaf ym maes addysg; £2.8 biliwn.
- Llywodraeth y DU a wnaeth y cyfraniad mwyaf ym maes diogelwch cyhoeddus; £10 biliwn.

Ffigur 3: Gwariant adnabyddadwy ar wasanaethau yng Nghymru, 2010-11 (£ o filiynau)

Ffynhonnell: **Datganiad ar ystdegau cenedlaethol gan PESA, Hydref 2011** (Tabl A21)

Gwybodaeth bellach

Trysorlys Ei Mawrhydi, **Dadansoddiadau Ystadegol o Wariant Cyhoeddus (PESA)**

I gael rhagor o wybodaeth am wariant a chyllid sector cyhoeddus, cysylltwch â Dr Eleanor Roy (Eleanor.roy@cymru.gov.uk), y Gwasanaeth Ymchwil.

Y Gwasanaeth Ymchwil
Cynulliad Cenedlaethol Cymru
Tŷ Hywel
Bae Caerdydd
Caerdydd
CF99 1NA